

UNDERVISNINGS
MINISTERIET
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Dansk, læsning og retskrivning FP9

Folkeskolens prøver

Retskrivning

Mandag den 4. december 2017
kl. 13.00-14.00

Ved prøven må der anvendes trykte og elektroniske ordbøger, der er i overensstemmelse med gældende retskrivning, som den er fastsat af Dansk Sprognævn.

Elevens UNI-Login:
Skolens navn:
Tilsynsførendes underskrift:

Opgaven findes som:

1. **Papirhæfte**
2. PDF til elever der aflægger prøve på særlige vilkår

Australien

Første del

a)

Den 26. januar 1788 gik admiral Arthur Phillip

b)

Sammen med en flåde på 11 skibe var Phillip _____ til kysten af _____ last bestod, ud over 100 britiske soldater og store _____ husdyr, af 736 straffefanger, som skulle _____ til Australien, fordi der ikke var _____ til dem i de _____ engelske fængsler. Phillip havde fået den opgave at _____ et nyt samfund af denne _____ blanding af soldater og folk dømt for svindel og _____. Phillip havde gode _____ og var fast besluttet på at skabe _____ forhold for alle stedets _____.

Fangerne _____ deres straf ved _____. Ved siden af deltagelse i områdets mange _____. Ved siden af _____ havde fangerne _____ til at tjene penge til sig selv. Efter udstået straf blev de frie og _____ medlemmer af samfundet, og mange af dem havde _____ og fik

_____ og _____ poster.

I de _____ år ankom en stadig strøm af nye straffefanger, men også andre _____ i stort antal til den nye verdensdel. Det skete dog ikke helt uden _____, for man havde en _____ til at glemme, at der faktisk var en _____ befolkning i Australien. Mennesker, som havde været der siden _____ morgen, og som nu _____ fik frataget deres land og _____ deres måde at leve på. Aboriginerne, som befolkningen _____, gjorde modstand mod _____, og det førte til flere _____ episoder, før man fandt en fredelig form for _____.

Siden Phillips _____ har Australien udviklet sig i et tempo og i et omfang, der _____ . Australien er _____ en moderne og _____ nation, hvis _____ har en _____ , som er blandt de _____ i verden.

Komma

Sæt kryds, der hvor der mangler kommaer.

Sæt kryds: Jeg sætter startkomma. Jeg sætter ikke startkomma.

1. Når man ser Australien på et verdenskort ligner det en ø.
2. Men selvom landet er omgivet af vand på alle sider betragtes det som et kontinent.
3. I nogle opslagsværker regner man med seks verdensdele: Eurasien Afrika Nordamerika

Sydamerika Antarktis og Australien.
4. Andre steder kan man læse at der er syv verdensdele.
5. Tallet afhænger af om man betragter Europa og Asien som én eller to verdensdele.

Rigtig form

Skriv den rigtige form af de ord, der står i parentes.

Hvis (farlig) farlige dyr på fri fod giver én (søvnproblem) søvnproblemer, så skal man (overveje) _____, om Australien er den (ideel) _____ feriedestination. På dette (imponere) _____ kontinent er der farlige dyr både til lands og til vands. På landjorden (husere) _____ både giftige slanger og edderkopper.

Havet er ikke mere (fredelig) _____. Her er blandt andet jellyfish, som (anse) _____ for at være den (giftig) _____ gople i verden. Herudover (lure) _____ krokodiller og giftige rokker. Så badegæster kan ikke vide sig (sikker) _____.

Dyrelivet er helt (unik) _____, da den geografiske isolation har (bevirke) _____, at dyrelivet ikke er (blive) _____ (udsætte) _____ for indflydelse fra (omverden) _____.

Grammatisk opmærksomhed

I hver opgave er der et ord, som adskiller sig grammatisk fra de andre. Sæt kryds ved det ord. Se i eksemplet hvordan.

Eksempel: smelte   helte   sulte   vælte

1. blinke   hinke   skinke   vinke

2. bulder   mylder   nælder   skulder

3. femmer   hammer   nummer   sommer

4. banal   gemal   pokal   rival

5. bragte   fragte   jagte   magte

6. dæmre   jamre   kamre   simre

Ordklasser

Hvilken ordklasse tilhører de understregede ord? Sæt kryds.

	adjektiv/ tillægsord	adverbium/ biord	konjunktion/ bindeord	pronomen/ stedord	præposition/ forholdsord	substantiv/ navneord	verbum/ udsagnsord
Eksempel: Australien <u>og</u> Danmark har et ganske specielt forhold til hinanden.			X				
1. Når man som dansker <u>gæster</u> Australien, kan man tit opleve en helt særlig interesse.							
2. En <u>del</u> mennesker ved nemlig godt, at en kvinde fra Hobart i Tasmanien er kommende dronning i Danmark.							
3. <u>Under</u> de olympiske lege i Sydney i 2000 mødtes kronprins Frederik og Mary Donaldson på en café.							
4. I 2004 var der <u>royalt</u> bryllup i København: Den tasmanske pige blev til Hendes Kongelige Højhed Kronprinsesse Mary.							
5. Folk fra hele verden <u>kappes</u> nu om at sidde på præcis de to stole i caféen, som de to unge sad på den aften.							

Ret en tekst

Ret fejlene i teksten. Kommateringen skal ikke ændres.

Næsten midt i Australien finder man ét af ^{verdens} ~~verdens~~ mest berømte naturfænomener, den kolosale runde klippe Ayers Rock, hvis officielle navn nu er Uluru. Hver år besøger titusinder af turister dette berømte sted, men Uluru er meget mere end en turistattraktion. Bjerget, der er 348 m højt og 3,6 km langt, er den blottede top af en geologisk formation, der når flere kilometer ned i undergrunden. Uluru er desuden for aboriginerne én af deres vigtigste helligdomme, som i tusindvis af år har været midtpunkt for hellige ritualer, hvilket mange smukt udførte vægmalerier i klippehuler vidner om.

Millioner af turister har i tidens løb nydt udsigten fra toppen af klippen, og lige så længe har aboriginerne bønfaldet de tilrejsene om ikke at klatre op, for det er i følge aboriginernes tro krænkende at betræde bjerget. Det er endnu ikke blevet forbudt at bevæge sig rundt på Uluru, men målinger viser, at antallet er klart faldende. Og også uden en klatrertur er et besøg en uforglemmelig oplevelse. Ikke mindst når solen står op, bliver man betaget, for det ser ud, som om kæmpe stenen skifter farve fra mørklilla til skinnende orange.

